

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д. и к. н. Нина Дюлгерова

На дисертационния труд тема

„МОРСКАТА ПОЛИТИКА НА БЪЛГАРИЯ В ПРОМЕНЯЩАТА СЕ
СРЕДА НА СИГУРНОСТ В ЧЕРНОМОРСКИЯ РЕГИОН”

За присъждане на образователната и научната степен

„доктор” в професионално направление 9.1. „Национална сигурност”,

научната специалност „Военно политически аспекти на морската
сигурност”

Автор - Сияна Бориславова Люцканова

Научен ръководител - капитан I ранг, проф. д. в. н. Боян Медникаров

1. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Съвременните предизвикателства, които в широкия спектър на многофункционалните промени на изградения след Втората световна война световен ред, преобръщат политически модели, икономически процеси и социални схеми, категорично предопределят актуалността и дисертационността на представения дисертационен труд. Акваторията като транслация, но и като препятствие, все по често концентрира вниманието и действията на държавите, корпорации и международните организации. Морската политика, независимо от виртуалния свят с неговите неограничени възможности за информационна манипулация, продължава да концентрира дипломатическа, политическа и военна енергия.

Амбициозна, но и оправдана, предвид съвременната динамика на процесите, е определената от дисертантката цел на изследването, ориентирана към формулиране на теоретично-концептуалната рамка на бъдеща морска политика чрез дефиниране на принципи, приоритети и подходи за реализация на интегрирана морска политика в съответствие с

методики, структури и стандарти на ЕС (и други международни организации), гарантиращи надеждно планиране и провеждане на национално отговорна политика в морската сфера.” (с. 12) Формулираните от Сияна Люцканова научноизследователски задачи са в синхрон с посочената цел. Естествен е процесът на надграждане на анализа от настоящото състояние на морските политики в европейски, регионален и национален план до формулирането на интегриран с европейските стандарти модел на морска политика в условията на средата за сигурност в Черноморския регион.(с. 12-13)

2. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Всеки един сегмент от дисертационния труд показва задълбочените знания в многовекторната и разнообразна проблематика на Черноморския регион, доказаната висока степен на аналитичност, както и гражданската и академичната смелост на Сияна Люцканова. Тези научни и граждански характеристики предопределят и постигнатите сериозни резултати в научното изследване. Добрата структура на дисертационния труд ; (увод, три глави, заключение, използвана литература и приложения) позволява успешно да се осъществи сложния и многопластов анализ. Той се основава на доброто познаване на теоретичните постижения в областта на сигурността, както и на удачно използваната документална база, съдържаща правната и аналитична информация за формулирането на морските политики на България, както и на водещи морски държави като САЩ и Русия.

Точните, ясни и добре обосновани изводи, които естествено произтичат от анализа в трите глави на дисертационния труд, са представени в заключението. Не подлежи на съмнение, че С.Люцканова се е справила успешно с осъществяването на

поставената в увода цел на изследването – изграждането на теоретично-концептуална рамка на бъдещата морска стратегия.

3. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Дисертационният труд на Сияна Люцканова има своите доказани научни и научно-приложни приноси. Важно обстоятелство за този извод е успешната апробация на резултатите от изследването в два български и един чуждестранен университети. Не може да бъдат пренебрегнати както „извлечените поуки отот практиката в световен и национален мащаб по проблемната област на формулиране на националната морска политика”, така и „структурираното знание за формиране на принципи и подходи за вземане на политически решения, осигуряващи националното развитие, базирани на защита на националните интереси в морската сфера”.

4. Преценка на публикациите по дисертационния труд.

Сияна Люцканова посочва три самостоятелни публикации по темата на дисертационния труд. Те са в направлението на научните изследвания на автора и показват задълбоченост и последователност при подготовката и извършването на научноизследователския процес от докторанта, научния му ръководител и обучаващото го звено.

С докторантът нямам съвместни публикации;

5. Автореферат

Авторефератът е разработен съгласно законовите изисквания и съдържа основните проблеми и пътищата за тяхното решаване, посочени в дисертационния труд. Той дава пълна представа за научната стойност и практическата приложимост на постигнатите резултати от докторанта.

6. Критични забележки и препоръки

Разработваните от Сияна Люцканова проблеми се характеризират с висока степен на динамика и трансформации. Невъзможно е да се представят всички детайли или процеси, но бих направила само една препоръка. Както в увода, така и във всяка една от главите ясно, аналитично и задълбочено са представени участниците и техните действия в контекста на предизвикателствата и рисковете в сферата на сигурността на Черноморския регион в политико-икономически план. Бих предложила в бъдещите изследвания в енергийната сфера докторантката да отдели по-голямо внимание на ролята на САЩ. Енергийната тема има своето място в дисертационния труд в глава 2 § 4. Вярно е, че сред основните актори в Черноморските енергийни диверсификационни проекти САЩ официално не фигурира. Има обаче многобройни доказателства, че Вашингтон участва непряко, най-вече чрез политически и икономически натиск в решаването на енергийните проекти. Това не омаловажава тяхната роля в този сектор на черноморската сигурност и може да намери по-голямо място в бъдещата изследователска дейност на Сияна Люцканова.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд изследва пълно и аргументирано сложните и динамични процеси, свързани с морската политика на България в променящата се среда на сигурност в Черноморския регион.

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилника на Висшето Военноморско училище „Н.Й.Вапцаров”

Представените материали и дисертационни резултати съответстват на специфичните изисквания на факултет „Национален”.

Дисертационният труд показва, че докторантката Сияна Люцканова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Военно политически аспекти на морската сигурност”.

Това ми дава основание да дам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на Сияна Люцканова в професионално направление 9.1. „Национална сигурност”, научната специалност „Военно политически аспекти на морската сигурност”

2.07.2015 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

(проф.д.ик.н. Нина Дюлгерова)